

SUGÁR JÁNOS: A HÁROM T

MITŐL EGYEDI HUNYA GÁBOR GYŰJTEMÉNYE?

Hunya Gábor közgazdász; ma egy bécsi nemzetközi gazdasági kutatóintézet munkatársa. Budapesti egyetemi éve alatt Pogány Frigyes építészetesztétikai szemináriumait látogatta, s a képzőművészeti kiállításokat is figyelemmel kísérte. Első képvásárlása ugyan utólag nem bizonyult minőségi választásnak, de koncepciója hamar rögzült. Mivel munkája a kelet-európai rendszerváltás elemzése, a nyolcvanas évek végétől a kilencvenes évek közepéig terjedő hat-nyolc éves szakasz kultúrtörténeti tükröződéseként kezdte gyűjteni a műalkotásokat. Választásánál támaszkodik egyes galériák, így a Kisterem, a Knoll és a Várfok galéria szakvéleményére.

Hunya Gábor a mai gyűjtők viszonylag ritka csoportjához tartozik. Értelmiségiként gyűjt, s bár ez az adottsága anyagilag korlátok közé szorítja, szemléletében előnyösen érvényesül. Az értelmiségi gyűjtés – a kétségtelenül szerényebb anyagiak miatt – nem eleve hátrány. Számos művész megbecsüli a kisebb pénzből, ám visszatérően, értő szemmel vásárló értelmiségi vevőket. Tudják, jó művek mellé kerül az alkotásuk, és az ilyen gyűjteményeket a szakmai figyelem miatt előbb-utóbb kiállításon is bemutatják.

WHY IS GÁBOR HUNYA'S COLLECTION UNIQUE?

Gábor Hunya is an economist; currently he works for an international economic research institute in Vienna. During his university years in Budapest he was attending Frigyes Pogány's seminars on the aesthetics of architecture and was also a fervent visitor of exhibitions. Although his first purchase of art didn't prove to be a quality choice, his principles were established quite soon. Since his research focuses on the analysis of the political-economic changes of Central and Eastern Europe, he started collecting works of art as the cultural-historical reflexions of the years between the end of the 1980s and the middle of the 1990s. In his choices he relies on professional views of some galleries, like Kisterem, Knoll and Várfok.

Gábor Hunya belongs to a group of relatively rare collectors. Being an academic confers a financial constraint on him, yet, in a way this is an advantage considering his attitude towards art collection. Collecting art as an intellectual with the rather modest finances is not necessarily a disadvantage since a lot of artists appreciate the more modest, but regularly returning and more knowledgeable collectors. They know that their works will be placed next to other good pieces of art, and such works will, due to the professional attention, sooner or later be displayed in an exhibition. They value the collector's intellectual attitude, they regard him as a partner and they realise that next to (or sometimes, instead) money they receive critical attention and friendship. They can also fear less that their works will be soon sold at a contemporary auction.

Due to his expertise, Gábor Hunya was able to skip being schooled on modernist paintings and, having started collecting contemporary art early on, he was able to acquire some early and not any longer obtainable works by important artists. In the meantime, thanks to his job, he could purchase contemporary art in an international context to start with. His third advantage is that he has learned to appreciate not only oil on canvas paintings but also some minor genres, experimental initiatives and atypical works.

Beyond a strong aesthetic value, his collection is therefore also of documentary significance. Not only beautiful (in fact, rather raw, grotesque, sometimes even brutal) pieces of art are displayed in the collection, but the applied materials and techniques, the backgrounds behind the works and their relatedness with one another also provide us with a cultural-historical net. This is emphasised by the thematic nature of the col-

Értékelik a gyűjtő intellektuális alapállását, társnak tekintik, felismerik, hogy pénz mellett (néha ahelyett) kritikai figyelmet, barátságot kapnak. Kevésbé kell félniük attól is, hogy művük hirtelen egy kortárs árverésen landol.

Hunya, felkészültsége következtében átugorhatta a klasszikus modernnek gyűjtésének iskoláját, és így a kortársgyűjtést korán kezdve, fontos alkotóktól ma már nem elérhető korai darabokat is megszerzett. Eközben, munkája révén, a kortárs műveket eleve nemzetközi összefüggésben kezdte vásárolni. Harmadik előnye, hogy az olaj-vászon mellett megbecsüli a "kisebb" műfajokat, kísérleti kezdeményezéseket, atipikus munkákat.

A kollekciónak az esztétikumon túl így jelentős szerepe van az érintett művészek, a jelenkori művészeti folyamatok dokumentálásában is. Nem csupán szép (valójában inkább nyers, groteszk, olykor brutális) műveket találunk benne, hanem anyaguk, technikájuk, keletkezésük háttere, egymással való összefüggésrendszerük egy kultúrtörténeti hálót is kínál. Ezt támasztja alá Hunya gyűjteményének tematikus jellege. Az elmúlt tizenöt-húsz év hazai kortárs művészetéből sokan hiányolják a reflexiót a társadalmi környezet változására. Az alkotóknak elégük lett a korábban "kötelezően" átpolitizált művészetből, a nemzetközi trendekhez is a magyar sajátosságok mellőzésével igazodnak. Ez a kollekciónak viszont arra vállalkozott, hogy a rendszerváltás politikai, szociális hullámainak képzőművészeti lecsapódásából szerezzen meg műveket. Itt jegyzendő meg, hogy kifejezetten a rendszerváltás időszakára fókuszáló gyűjtemény nem sok született Magyarországon. Az átalakulás korában még csak kevesen gyűjtöttek és azok is inkább a klasszikus modern művek árverésén élték ki szenvedélyüket. Utólag persze sokan keresik az akkoriban született alkotásokat, de inkább stílárís, mintsem tematikai megfontolásból. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján a frissen létrejövő magyar alkotások legnagyobb felvevőkörre külföldi volt: leomlott a Vasfüggöny, a nyugati érdeklődőket vonzotta a korábban tiltott gyümölcs és az alacsony árszint .

SUGÁR JÁNOS: A HÁROM T

lection. Many feel that reflection on social change has been missing from contemporary Hungarian art of the last two decades. Artists have turned their back to the former, obligatorily politicized way of creating art. When they adapt to international trends, they often do so by ignoring special Hungarian features. This collection aims to acquire works as artistic reflections on the political and social changes around 1989. At this point it is important to remark that in Hungary there are hardly any collections focussing on these very political processes. In the actual years in question there were only a few collectors, and these concentrated more on Modernist auctions. Naturally, now, many a collector search for works from that era, but more for their style than for thematic reasons. At the turn of the 1990s the main customers of then-current works were from abroad: the Iron Curtain had fallen, and Western buyers were attracted by the previously "forbidden fruit" and the low prices.